

γραστέας ἐπίθ. Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν.)

Ἐκ τοῦ *γρ α σ τ ῆ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -έας.
 IIβ. Ἀνθ. Παπαδοπ., Ἱστορ. Γραμμ. Ποντ. διαλ., 141.
 Ὁ ταχέως φθείρων τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ὑποδήματά του
 Πόντ. (Κοτύωρ.): "Εἰ καὶ γραστέας εἶσαι! (πόσον γρήγορα
 φθείρεις τὰ ἐνδύματά σου!) Συνών. πετσοκαταλυτήρ.
 β) Ρυπαρὸς Πόντ. (Οἶν.)

γράστη ἡ, ἀμάρτ. βράστη Κάρπ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γρ α σ τ ῆ ς.

Χλόη : Αἰνιγμ.

Ἦ τὴν βράστην τρέχω, τρώγω, χορταίνω,
 κι' ὁ κόσμος θαμιάζει πῶς δὲν παχαίνω

(ἡ ψαλὶς τῆς χειρὸς).

γραστίκι τό, Κωνπλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γρ α σ τ ῆ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίκι.
 Ἡ πρασιὰ.

γράτσα ἡ, Μακεδ. (Μεσορρόπ.)

Ἐκ τοῦ γρ α τ ζ ῖ α.

Ἡ κόλλα τοῦ φυτοῦ γρ α τ ζ ῖ α.

γρατζία ἡ, Μακεδ. (Μεσορρόπ.) γρατζί Μακεδ.
 ("Ασσηρ.) γράτσα Μακεδ. (Μεσολακκ.) Πελοπν. ("Αρν.
 Ζελίν.) γράντσα Πελοπν. ("Ανώγ. Οἶν.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ἐδώδιμον φυτόν, πιθαν. ἡ Ἑλμινθία ἡ ἔχινουσιδης (Hel-
 minthia echinoides) τῆς οἰκογενείας τῶν Συνθέτων (Com-
 positae) ἐνθ' ἄν.

γρατζόκολλα ἡ, Πελοπν. (Ξηροκ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γρ α τ ζ ῖ α καὶ κ ὁ λ λ α.

Κόλλα κατάλληλος διὰ πτηνοπαγίδας: Τοῦτ' ἡ γρατζό-
 κολλα εἶναι πολὺ δυνατή.

γράτς λέξ. ὀνοματοπ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ.) Τσα-
 κων. (Πραστ.) γράτς Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)
 γκράτς Θεσσ. (Ζαγορ.) γράτσα κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἤχου γρ α τ ς. Συνήθως εἰς συνεκφορὰν μετὰ
 τῆς λ. γρ ο ῥ τ ς, ὃ δὲ τύπ. γρ α τ σ α μετὰ τοῦ γρ ο ῥ-
 τ σ α.

1) Ἦχος παραγόμενος ἐκ τῆς ξέσεως σκληροῦ ἀντικειμένου
 διὰ τῶν ὀνύχων κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.
 Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. (Πραστ.): "Ἡ γάττα κάνει γράτς-γράτς
 ὅλη τὴν ὥρα 'ς τὴν πόρτα κοιν. "Ἐνταν' ἂ κατσούα ἐπαλα-
 βοῦτσε ὅα νιοῦτα γράτς - γράτς τὸν πόρε (αὐτὴ ἡ γάττα ἐπα-
 λάβωσε ὅλη τὴ νύχτα γράτς - γράτς τὴν πόρτα) Πραστ.
 Γούλη μέρα ὁ βαθρακὸς γράτς - γρούτς ἀπονκάτ' ἀπ' τὸ
 σαχάνι (ἐκ παραμυθ.) Βιθυν. || Ἄσμ.

Νὰ κ' ἡ μπάριμπας ἀπὸν πέρα
 γράτσα - γρούτσα τὴ μαχαίρα

Εὐβ. ("Αγία Ἀνν.) Συνών. κρ α τ ς, χρ α τ ς. 2) Ἐπιρρη-
 ματ., ταχέως Πόντ. (Κερασ.): Γράτς ἐπῆγεν κ' ἔρθεν (ὅσος
 χρόνος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν προφορὰν τῆς λέξεως ταύτης, τό-
 σος ἀπαιτεῖται διὰ τὴν μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν του).
 3) Μετων., γρ α τ σ α ἡ, γαλῇ Θεσσ. (Πήλ.): Νὰ μὴν
 τ'ν λὲς γαλῇ, μόν' νὰ τ'ν λὲς γράτσα, γιατί, ὄντις ντ' πριά-
 νης, κριτσιανίτς'.

γρατσαλίζω ἐνιαχ. γρατσαλίζω Ἀντίπαξ. Παξ. γρα-
 τζαλίζω Παξ.

Ἐκ τῆς λ. γρ α τ ς.

Ἀνασκάπτω, ξέω διὰ τῶν ὀνύχων ἐνθ' ἄν.: Συνών.
 γρ α τ σ α ρ ῖ ζ ω, γρ α τ σ ο υ ν ῶ, σ γ α ρ λ ῖ ζ ω,
 σ κ α λ ῖ ζ ω, τ σ α γ γ ρ ο υ ν ῖ ζ ω.

γρατσαλισμα τό, ἐνιαχ. γρατζίλισμα Παξ.

Ἐκ τοῦ ρ. γρ α τ σ α λ ῖ ζ ω.

Τὸ διὰ τῶν ὀνύχων ξύειν ἢ ἀνασκάπτειν.

γρατσαλώνω ἐνιαχ. γρατσαλώνω Πελοπν. (Ξηροκ.)
 γαρτζαλώνω Σάμ. (Καρλόβ. κ.ά.) γαρτζαλώνω Σάμ.
 γαρτζαρώνω Λήμν. γλιατσαρώνω Λήμν. κλατσαρώνω
 Λήμν.

Ἐκ συμφυρ. τῶν ρ. γ α ν τ ζ ῶ ν ω, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ
 γ ρ α ν τ ζ ῶ ν ω, καὶ σ κ α ρ φ α λ ῶ ν ω. Οἱ μετὰ τοῦ λ
 τύποι κατ' ἀνομοίωσιν τῶν ὑγρῶν ρλ.

Ἀναρριχῶμαι ἐνθ' ἄν.: Γρατσαλώθηκε 'ς τὴν μουριὰ Πε-
 λοπν. (Ξηροκ.) Ἦταν ἓνας γριμνὸς μιγάλους κι γαρ-
 τζάλουσα κι ἀνέβ'κα Σάμ. Ἡ γάττα γαρτζάλουσι ἀ-
 πάν' 'ς τοῦ δέδρου αὐτόθ. Κλατζάρουσι π'α' 'ς τοῦ δοῖχου.
 Λήμν. Συνών. γ α ν τ ζ ῶ ν ω, γ α ν τ ζ ο υ ν ῖ α ζ ω, σ κ α ρ-
 φ α λ ῶ ν ω.

γρατσαρίζω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς λ. γρ α τ ς καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -α ρ ῖ-
 ζ ω, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Ἀνθ. Παπαδόπ., Γραμμ. Ποντ. διαλ.,
 146.

Προκαλῶ ἤχον ξύων σκληρὸν ἀντικείμενον διὰ τῶν ὀνύ-
 χων: Ἡ κάττα γρατσαρίζ' 'ς σὴν πόρταν κ'αν' (=καὶ ἄνω).
 Οἱ ποντικοὶ γρατσαρίζ'νε. Συνών. ἀ γ κ ρ ι ν ῖ α ζ ω,
 γρ α τ σ α λ ῖ ζ ω, γρ α τ σ ο υ ν ῶ, γ ρ ι τ σ α ν ῖ ζ ω.

γρατσαρίσμαν τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γρ α τ σ α ρ ῖ ζ ω.

Ἡ ἐνέργεια τῆς ξέσεως διὰ τῶν ὀνύχων ἐπὶ σκληροῦ ἀντι-
 κειμένου. Συνών. γρ α τ σ α λ ῖ σ μ α, γρ α τ σ ο ῦ ν ῖ-
 σ μ α.

γρατσερόπειτρα ἡ, ἐνιαχ. γρατσερόπειτρα Παξ. γρα-
 τζιόπειτρα Παξ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γρ α τ σ ε ρ ὸ ς καὶ τοῦ οὐσ. π έ τ ρ α.
 Λίθος ἀνώμαλος μὲ ὀξείας προεξοχάς.

γρατσερός ἐπίθ. ἐνιαχ. γρατσερός Ἀντίπαξ. Παξ.

Ἐκ τῆς λ. γρ α τ ς.

1) Ἐπὶ λίθου, ὃ ἔχων ἐπιφάνειαν καλυπτομένην ὑπὸ μι-
 κρῶν αἰχμηρῶν προεξοχῶν ἐνθ' ἄν. Συνών. γ α ν τ ζ ε ρ ὸ ς.
 2) Ὁ ὀξύς ἐνθ' ἄν.: Ἐχει νύχια γρατσερά ἡ γάττα μου,
 ποὺ θὰ σὲ κάμῃ βουκούνια Παξ.

γράτσι τό, Ἡπ. (Καταρρ.) Πόντ. (Σινώπ.) γράτςι
 Πόντ. (Σινώπ.)

Ἐκ τῆς λ. γρ α τ ς.

1) Ἀντικείμενον σκληρὸν Πόντ. (Σινώπ.): Τὸ ψομί ἐνι
 γράτσι κ' ἐτρώεται 2) Ὀνοξ Ἡπ. (Καταρρ.): Τ' ἀδίκλαρα
 τὰ κν' γ'αν τὰ κ'νάβια. Π'αν μὲ τὰ γράτσα ἀπ'αν' κι τὰ τρώων.